

2008

RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

Paper 1

Time : 3 Hours /

/ Maximum Marks : 300

INSTRUCTIONS

Each question is printed both in English and in Kannada.

Answers must be written in the medium specified (English or Kannada) in the Admission Ticket issued to you, which must be stated clearly on the cover of the answer book in the space provided for this purpose. In case of any doubt in the Kannada text, please refer to English text.

This paper has four parts :

A	20 marks
B	100 marks
C	90 marks
D	90 marks

Marks allotted to each question are indicated in each part.

*All questions in Part A, Part B and Part C are **compulsory**. Answer any **three** questions in Part D.*

ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆ : ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸೂಚನೆಗಳ ಕನ್ನಡ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

SEAL

PART A

4×5=20

Answer each question in about 50 words. Each question carries 5 marks.

- I. Write short notes on the following :
- (a) The scope and importance of Rural Sociology.
 - (b) The concepts and measures of Poverty in India and their importance for development initiatives.
 - (c) Key features of a tribal community.
 - (d) Small Farmers Development Agency.

ಭಾಗ A

4×5=20

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಸುಮಾರು 50 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 5 ಅಂಕಗಳು.

1. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಗೆ ಕಿರುಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

(ಎ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ.

(ಬಿ) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಡತನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಪನಗಳು ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ.

(ಸಿ) ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು.

(ಡಿ) ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ.

[Turn over

PART B

10×10=100

Answer each question in about 100 words. Each question carries 10 marks.

2. Discuss the rural and urban disparities in India.
3. What is the connection between caste and class in India ?
4. Outline key features of the rural social structure.
5. Discuss the issue of rural housing as highlighted through the Five Year Plans.
6. Discuss the concept of Development and the distinction between Development and Growth.
7. Discuss the early attempts at rural development in India.
8. Write a note about rural electrification.
9. What are some of the features of rural indebtedness ?
10. What have been the measures for promoting rural and cottage industries ? Discuss their effectiveness.
11. Discuss the social problems of the weaker sections and implications for rural development efforts.

ಭಾಗ B

10×10=100

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 100 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 10 ಅಂಕಗಳು.

2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರಗಳ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವೇನು ?
4. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜ ರಚನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ.
5. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲಾಗಿರುವಂತೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.
6. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಏನು ಚರ್ಚಿಸಿ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ.
7. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ನಡೆದ ಆರಂಭದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.
8. ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ಬರೆಯಿರಿ.
9. ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ಉದ್ದೇಶವೇನು ?

ಉಳಿದ ಕ್ರಮಗಳೇನು ? ಅವು

ಏನು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

PART C

6×15=90

Answer each question in about 150 words. Each question carries 15 marks.

12. What are the objectives and major components of the Drought Prone Area Programme ?
13. Discuss the role of the Jawahar Rozgar Yojana in addressing the problems of poverty and unemployment.
14. Discuss the role of Regional Rural Banks in rural development.
15. Provide an overview of the objectives and the scope of land reforms in India.
16. Critically discuss the contribution of IRDP in rural development.
17. Discuss the Primary Health Care system and its role in promoting rural health.

ಭಾಗ C

6×15=90

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 150 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 15 ಅಂಕಗಳು.

12. ಬರ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಧೈಯಗಳೇನು ಮತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳೇನು ?
13. ಬಡತನ ಹಾಗೂ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಜವಾಹರ್ ರೋಜಗಾರ್ ಯೋಜನೆಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.
14. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.
15. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆಗಳ ಧೈಯಗಳು ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ನೋಟವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ.
16. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ IRDP ಯ ಕೊಡುಗೆ ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ.
17. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯಪಾಲನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವರ್ಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಅದರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.

[Turn over

PART D

3×30=90

Answer any **three** of the following questions, each in about 300 words.
Each question carries 30 marks.

18. Critically discuss the Community Development Programme in India.
19. Discuss the issue of migration from rural to urban areas in terms of causes and impact.
20. Discuss the agricultural problems of the Indian economy.
21. Discuss the scope of the National Rural Employment Guarantee Scheme in addressing concerns of rural poverty and unemployment.
22. What is the process and machinery for rural development planning in India ? Why is decentralized planning important ?

ಭಾಗ D

3×30=90

ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 300 ಪದಗಳನ್ನು ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ 30 ಅಂಕಗಳು.

18. ಭಾರತದ ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ.
19. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಲಸೆಯನ್ನು ಅವುಗಳ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚರ್ಚಿಸಿ.
20. ಭಾರತೀಯ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.
21. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡತನ ಹಾಗೂ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.
22. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನಾ ನಿರೂಪಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಗಿದೆ ? ವಿಕೇಂದ್ರಿತ ಯೋಜನಾ ನಿರೂಪಣೆ ಏಕೆ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ ?